

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1942 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löne-
reglering för lärarpersonalen vid de statsunderstödda
lantbruksundervisningsanstalterna m. m. jämte i ämnet
väckta motioner.*

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkten 42, föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Avlöningar för budgetåret 1942/43 beräkna ett förslagsanslag av 1,241,400 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t under samma huvudtitel föreslagit riksdagen *dels* (punkten 38) att till Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 31,900 kronor *och dels* (punkten 39) att godkänna stat för lantbruksskolan vid Ultuna samt att till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 19,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 8 maj 1942 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 313, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, *dels* föreslagit riksdagen

att godkänna av departementschefen i propositionen angivna grunder för avlöning åt lärarpersonal vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna samt för statsbidrag till ifrågavarande anstalter;

samt att till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Avlöningar för budgetåret 1942/43 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,350,000 kronor;

dels ock — med ändring av Kungl. Maj:ts i årets statsverksproposition under nionde huvudtiteln, punkterna 38 och 39, gjorda förslag — föreslagit riksdagen

att till Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa för budgetåret 1942/43 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 35,300 kronor;

att godkänna stat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43;

samt att till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna för budgetåret 1942/43 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 25,500 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 277 av herr *Persson* och herr *Nilsson, Bror*, samt II: 404 av herr *Nilson* i Spånstad, vari hemställts, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 313 måtte besluta,

»att begynnelselönen för extra ordinarie ämneslärare vid lantbruks- och lantmannaskolor bestämmes till, vid vinterkurs om minst 125 dagar 3,234 kronor, vid vinterkurs om minst 150 dagar 3,468 kronor samt vid lantbrukskola eller lantmannaskola med helårskurs, vinterkurs och fortsättningskurs eller längre kurs 4,200 kronor jämte rörligt tillägg och kristillägg för samtliga,

att staten beträffande såväl rörligt tillägg som kristillägg skall bestrida hela kostnaden för dessa tillägg,

att för avlöningar och rörligt tillägg ett belopp av 100,000 kronor utöver av Kungl. Maj:t föreslagna belopp skall utgå å anslaget till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Avlöningar,

att för kristillägg ett belopp av 80,000 kronor utöver av Kungl. Maj:t föreslagna belopp skall utgå å nionde huvudtitelns allmänna anslag till kristillägg.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

I. Inledning.

Frågan om en nyreglering av avlöningsförhållandena för lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna har länge stått på dagordningen. Den 6 oktober 1937 avgav den s. k. 1936 års lantbruksundervisningskommitté betänkande med förslag angående den fasta lantbruksundervisningens ordnande, innefattande bland annat lönerreglering för lärarpersonalen vid lantbruksundervisningsanstalterna. Detta förslag åsyftade — liksom vissa tidigare framlagda förslag om lönerreglering vid folkhögskolorna — att personalen skulle inordnas i det för statens nyreglerade verk gällande lönesystemet. Förslaget rönt starka gensagor från de hörda myndigheternas sida. I samband med anmälan av proposition nr 109 till 1939 års lagtima riksdag angående den fasta lantbruksundervisningens ordnande uttalade departementschefen, att han funnit frågan om en lönerreglering för lärarpersonalen böra anstå och upptagas först i anslutning till en lönerreglering för den till hushållningssällskapens konsulentverksamhet knutna personalen och under beaktande av den lönerreglering, som kunde komma att genomföras för lärarpersonalen vid folkhögskolorna. Endast i fråga om den extra lärarpersonalen vid den lägre lantbruksundervisningen förordade departementschefen en viss löneförbättring. Riksdagen anslöt sig till denna uppfattning. Riksdagens ståndpunktstagande innebar således ett uppskov

med frågan om en omreglering av den ordinarie personalens löneförhållanden. Den extra lärarpersonalen kom däremot i åtnjutande av en reell löneförbättring, varigenom lönerna för denna personal bragtes i nivå med lönerna till motsvarande personal vid folkhögskolorna.

Sedan Kungl. Maj:t i anledning av vissa av 1941 års riksdag i ämnet gjorda uttalanden den 16 maj 1941 anbefallt skolöverstyrelsen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i fråga om löneroglering för lärarpersonalen vid folkhögskolorna, har överstyrelsen med skrivelse den 20 januari 1942 överlämnat utredning med förslag till löne- och pensionsreglering för ifrågasvarande lärarpersonal. Under erinran om att utredning härom då ännu påginge anförde departementschefen under punkten 42 i innevarande års nionde huvudtitel, att då avlöningsförhållandena vid lantbruks-, lantmanna- och lantushållsskolor i huvudsak vore ordnade på enahanda sätt som vid folkhögskolorna, det syntes vara lämpligt, att därest en löneroglering genomfördes vid dessa, denna även komme att omfatta lärarpersonalen vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna. Därefter uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 30 januari 1942 åt lantbruksstyrelsen att — i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som angivits i den av skolöverstyrelsen framlagda utredningen — verkställa utredning rörande löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid lantbruks-, lantmanna- och lantushållsskolor.

Till åttlydnad härav har *lantbruksstyrelsen* med skrivelse den 20 april 1942 överlämnat utredning med förslag till löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna. Vid utredningen har styrelsen samrått med representanter för de olika skolorna, vilka representanter förklarar sig biträda styrelsens förslag. Över förslaget ha utlåtanden avgivits av *statskontoret*, *allmänna lönenämnden* och *statens pensionsanstalt*.

Med erinran att chefen för ecklesiastikdepartementet samma dag anmält det av skolöverstyrelsen framlagda förslaget till löneroglering för lärarpersonalen vid folkhögskolorna har departementschefen i propositionen berört lantbruksstyrelsens förslag i vad angår den ifrågasatta lönerogleringen vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna och därmed sammanhängande anslagsfrågor. Lantbruksstyrelsens förslag i vad avser pensionsreglering — liksom skolöverstyrelsens förslag i motsvarande hänseende — har behandlats i annat sammanhang.

II. Förslag till löneroglering.

A. De lägre lantbruksundervisningsanstalternas organisation m. m.

En redogörelse härutinnan lämnas i propositionen sid. 3 o. 4. vartill utskottet får hänvisa.

B. Nuvarande avlösningsförhållanden samt tidigare löne- regleringsförslag.

Utskottet får hänvisa till redogörelsen härför i propositionen sid. 4—12.

C. Lantbruksstyrelsens nu föreliggande förslag.

Allmänna synpunkter.

Beträffande lantbruksstyrelsens förslag i förevarande del samt däröver avgivna yttranden får utskottet hänvisa till propositionen sid. 12—16.

Departementschefen har härutinnan anfört och föreslagit följande:

»Såsom inledningsvis framhållits, har spørgsmålet om en nyreglering av avlösningsförhållandena för lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna sedan ett flertal år tillbaka stått på dagordningen. Att en definitiv löne-reglering hittills icke kommit till stånd sammanhänger i främsta rummet därmed, att denna fråga ansetts böra upptagas först i anslutning till ett ordnande av löneförhållandena för den till hushållningssällskapens konsulentverksamhet knutna personalen och under beaktande av en blivande löne-reglering för lärarpersonalen vid folkhögskolorna.

Emellertid har frågan om en nyreglering av löneförhållandena för lärarpersonalen vid den lägre lantbruksundervisningen nu aktualiserats genom det förslag till löne-reglering för folkhögskolornas lärarpersonal, som nyligen framlagts av skolöverstyrelsen och som, efter överarbetning inom ecklesiastikdepartementet, förut denna dag anmälts av chefen för nämnda departement. Då avlösningsförhållandena vid lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolorna äro ordnade på enahanda sätt som vid folkhögskolorna, har det syntts vara lämpligt att, därest en löne-reglering genomföres vid dessa, densamma kommer att omfatta även lärarpersonalen vid den lägre lantbruksundervisningen.

Det av lantbruksstyrelsen framlagda förslaget har uppgjorts i principiell överensstämmelse med skolöverstyrelsens berörda löne-regleringsförslag och åsyftar liksom detta att inom ramen för nu gällande lönesystem tillgodose de mest framträdande kraven på förbättringar av personalens avlösningsvillkor. Då jag funnit förslaget innebära en i nuvarande läge lämplig lösning, finner jag mig böra förordna, att detsamma lägges till grund för en löne-reglering vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna. Jag förutsätter emellertid, att frågan om förevarande personals inordnande under det statliga lönesystemet upptages till omprövning, när förhållandena därtill kunna föranleda.

De av lantbruksstyrelsen uppdragna riktlinjerna för den tilltänkta löne-regleringen föranleda icke någon erinran från min sida. Såsom styrelsen anfört, torde sålunda icke för närvarande böra ifrågasättas att genomföra en lönedifferentiering efter dyrt. I likhet med styrelsen förordar jag vidare,

att löneregleringen i princip anknytes till 1935 års levnadskostnadsnivå, vilken tagits till utgångspunkt vid de senaste statliga lönereglerna. Innebörden av förslaget i denna del är, att i de fasta lönebeloppen inräknas så stor del av det nu utgående dyrtidstillägget, att det å de nya lönebeloppen utgående tillägget kan anpassas efter reglerna för det statliga rörliga tillägget. Härigenom kommer lärarpersonalen att garanteras full kompensation för den levnadskostnadsstegring som ägt rum till och med år 1935. Såsom förut antytts, beräknas nämligen för närvarande statligt dyrtidstillägg allenast å ett belopp motsvarande hälften av den kontanta minimilönen. Lantbruksstyrelsens förslag innebär vidare, att personalen tillförsäkras rörligt tillägg ävensom kristillägg enligt de för statens befattningshavare gällande grunderna. För egen del har jag icke funnit anledning till erinran häremot. Detta ställningstagande innebär emellertid icke, att jag anser kostnaderna för det rörliga tillägget och kristillägget böra fortsättningsvis helt åvila statsverket; såsom i det följande närmare beröres utgår jag i stället från att dessa kostnader på visst sätt fördelas mellan staten och vederbörande huvudmän.

Såsom tidigare framhållits, ha de nuvarande minimilönerna till befattningshavarna vid lantbruksundervisningsanstalterna i stor utsträckning avvägrats att motsvara avlöningarna till personalen vid folkhögskolorna. Med utgångspunkt härifrån finner jag mig böra instämma i lantbruksstyrelsens uttalande, att även för framtiden lönesättningen för förstnämnda befattningshavare bör äga rum under beaktande av det nära sambandet med folkhögskolläraernas löneförhållanden.

Lantbruksstyrelsens förslag innebär även en anpassning av lönerna för vissa lärare efter kurstidens längd. Lönerna till föreståndare och lärare med anställning vid lantmannaskolas vinterkurs utgå för närvarande med ett och samma belopp oberoende av kursens längd. Normalt sett har vinterkursen en varaktighet av 125 dagar. Emellertid kan vinterkursen komma att utsträckas ända intill 168 arbetsdagar. Att lönen i senare fallet utgår med samma belopp som vid kortare kurs har ansetts utgöra en allvarlig brist i lönesystemet och lantbruksstyrelsen har — delvis i anslutning till ett av skolöverstyrelsen i förslaget till lönerglering vid folkhögskolorna framfört uppslag härutinnan — sökt råda bot härför genom att förorda införandet av en i viss proportion till den förlängda kurstiden förhöjd avlöning. Detta förslag, vilket i princip godtagits av såväl statskontoret som allmänna lönenämnden, finner jag välbetänkt, varför jag förordar att detsamma genomföres.»

Frågan om en nyreglering av löneförhållandena för lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna, vilken sedan flera år tillbaka stått på dagordningen, har ansetts böra upptagas till behandling i samband med det förslag till lönerglering för folkhögskolornas lärarpersonal, varom Kungl. Maj:t gjort framställning till riksdagen samtidigt med här föreliggande proposition. Avlöningsförhållandena vid ifrågavarande lantbruksundervisningsanstalter äro nämligen för närvarande ordnade enligt ett system, som till sina huvuddrag nära ansluter sig till det vid folkhögskolorna gäl-

Utskottet.

lande avlöningssystemet. När nu en löneroglering genomföres vid sistberörda skolor, finner utskottet liksom departementschefen det vara skäligt att även lärarpersonalen vid förstnämnda undervisningsanstalter får sina löneförhållanden reglerade.

Den nu framlagda propositionen i ämnet bygger på och sammanfaller i stort sett med det av lantbruksstyrelsen framlagda förslaget. Detta har uppgjorts i principiell överensstämmelse med berörda lönerogleringsförslag beträffande folkhögskolorna och åsyftar liksom sistnämnda förslag att inom ramen för nu gällande lönesystem tillgodose de mest framträdande kraven på förbättringar av lärarpersonalens avlöningvillkor. Då utskottet delar departementschefens uppfattning att förslaget innebär en i nuvarande läge lämplig lösning, förutsätter emellertid jämväl utskottet att frågan om förevarande personals inordnande under det statliga lönesystemet upptages till omprövning, när förhållandena därtill kunna föranleda och även då under beaktande av det nära sambandet med folkhögskollärarnas löneförhållanden.

Vad beträffar de allmänna synpunkter i övrigt på förevarande lönerogleringsfråga, varåt departementschefen givit uttryck, kan utskottet ansluta sig till dessa. Liksom departementschefen vill sålunda utskottet tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag, att lönerogleringen i princip anknytes till 1935 års levnadskostnadsnivå vilken tagits till utgångspunkt vid de senaste statliga lönerogleringarna. Innebörden av förslaget i denna del är, att i de fasta lönebeloppen inräknas så stor del av det nu utgående dyrtidstillägget att det å de nya lönebeloppen utgående tillägget kan anpassas efter reglerna för det statliga rörliga tillägget. Härigenom kommer lärarpersonalen, såsom departementschefen påpekat, att garanteras full kompensation för den levnadskostnadsstegring som ägt rum till och med år 1935. Det av departementschefen godtagna förslaget avser vidare att tillförsäkra personalen rörligt tillägg ävensom kristillägg enligt de för statens befattningshavare gällande grunderna. Att så sker synes utskottet följdriktigt.

Enligt lantbruksstyrelsens förslag skola lönerna för viss lärarpersonal i fortsättningen anpassas efter kurstidens längd. Någon lönedifferentiering efter dyrtid ifrågasättes däremot icke att införa för närvarande. Liksom departementschefen finner utskottet dessa ställningstaganden i princip välbetänkta.

Föreståndare och föreståndarinnor samt ämneslärare och ämneslärarinnor:

Angående innehållet i förslaget och yttrandena får utskottet hänvisa till propositionen sid. 17—24.

Departementschefen har i denna del anfört följande:

»Lantbruksstyrelsens förslag till lönesättning för föreståndare och föreståndarinnor samt ämneslärare och ämneslärarinnor vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna innebär, inberäknat rörligt tillägg efter 15 procent men frånräknat kristillägg, följande löneförbättringar i förhållande till nu utgående lönebelopp (härvid har antagits, att vederbörande huvud-

män, på sätt i allmänhet är fallet, utfylla det statliga dyrtidstillägget till fullt belopp):

Skoltyp och befattningshavare	Begynnelselön kronor	Slutlön kronor
<i>Lantbruksskola eller lantmannaskola med helårskurs, vinterkurs och fortsättningskurs eller längre kurs:</i>		
Föreståndare	318	534
Ämneslärare	520	568
<i>Lantmannaskola med vinterkurs om 125 arbetsdagar:</i>		
Föreståndare	237	453
Ämneslärare	125	173
<i>Lantmannaskola med vinterkurs om 150 arbetsdagar:</i>		
Föreståndare	753	969
Ämneslärare	470	518
<i>Lanthushållsskola med årskurs eller två halvårskurser:</i>		
Föreståndarinna	228	397
Ämneslärarinna	152	236
<i>Lanthushållsskola med halvårskurs:</i>		
Föreståndarinna	94	265
Ämneslärarinna	105	185

Vid framläggandet av förevarande löneförbättringsförslag har lantbruksstyrelsen erinrat, hurusom skolöverstyrelsen i sitt förslag till löneroglering vid folkhögskolorna framhållit, att även om behovet av förbättrade löner gjorde sig starkast gällande beträffande de icke fast anställda lärarna, jämväl den ordinarie personalen borde få komma i åtnjutande av en mindre löneförbättring. Mot bakgrunden av detta uttalande och i betraktande av det nära sambandet mellan lönesättningen för personalen vid folkhögskolorna och vid lantbruksundervisningsanstalterna har lantbruksstyrelsen förordat, att löneförbättringen för den fast anställda personalen vid sistnämnda anstalter i princip anknytes till den föreslagna löneförbättringen för motsvarande personal vid folkhögskolorna. Denna utgångspunkt finner jag mig i likhet med de hörda myndigheterna böra godtaga. Vidkommande löneförbättringens avvägning är jag av den uppfattningen, att någon befogad erinran icke kan framställas mot lantbruksstyrelsens förslag i förevarande del. I detta sammanhang vill jag erinra, att chefen för ecklesiastikdepartementet vid anmälan denna dag av förslag till löneroglering vid folkhögskolorna ansett sig kunna godtaga skolöverstyrelsens förslag till löneförbättring för den ordinarie personalen vid dessa skolor. Av det nu anförda följer, att jag ej kan ansluta mig till statskontorets förslag om ålderstilläggens bibehållande vid nuvarande antal i förening med en mindre höjning av desamma.

Allmänna lönenämnden har — under hänvisning till att nämnden i sitt yttrande över skolöverstyrelsens förslag till löneroglering vid folkhögskolorna uttalat, att kvinnliga befattningshavare vid dessa skolor icke för närvarande

borde erhålla rätt att tillträda det sista ålderstillägget — framhållit, att samma princip borde tillämpas beträffande lantbruksundervisningsanstalterna. Denna lönenämndens uppfattning kan jag icke biträda. Vid folkhögskolorna kan en begränsning av de kvinnliga befattningshavarnas rätt till sista ålderstillägget vara motiverad med hänsyn till förslaget om införande vid dessa skolor av enhetliga lönebelopp för såväl manliga som kvinnliga befattningshavare, vilket för sistnämnda personal kommer att medföra betydligt större löneförbättringar än för motsvarande manliga personal. Såsom lantbruksstyrelsen framhåller, ifrågasättes emellertid icke ett införande av likalönsprincipen vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna. En begränsning av rätten att tillträda det sista ålderstillägget skulle för föreståndarinnor och lärarinnor vid lantbruksskolorna i flertalet fall medföra löneminskning i förhållande till nu utgående löner. På grund härav finner jag mig ej kunna tillstyrka den av nämnden ifrågasatta ändringen på förevarande punkt.

Lönenämnden har med hänsyn till storleken av den löneförbättring, som avsetts komma motsvarande lärare vid folkhögskolorna till del, ställt sig tveksam till förslaget om löneförbättringens storlek för lärare vid lantbruksskola och lantmannaskola med helårskurs, vinterkurs och fortsättningskurs eller längre kurs. För egen del finner jag de skäl, som lantbruksstyrelsen anfört till stöd för förslaget i denna del — i främsta rummet kurstidernas längre varaktighet — vara bärande. Jag finner fördenskull ej anledning föreligga till avvikelse från förslaget på denna punkt. Vad angår förslaget om beredande av förhöjd avlöning åt föreståndare och ämneslärare vid lantmannaskola med vinterkurs om minst 150 arbetsdagar har jag redan i det föregående förklarat mig kunna giva min anslutning till detsamma. Beträffande löneförhöjningens storlek innebär lantbruksstyrelsens förslag, att förhöjningen, beräknad på grundval av ett minimikurstiden överskjutande dagantal av 25, sättes i direkt relation till skillnaden mellan lönerna för å ena sidan befattningshavare vid lantmannaskola med vinterkurs om 125 arbetsdagar och å andra sidan befattningshavare vid sådan skola med vinterkurs och fortsättningskurs om tillhoppa ($125 + 110 =$) 235 arbetsdagar. Löneförhöjningen skulle med andra ord bestämmas att motsvara $\frac{25}{110}$ av nämnda löneskillnad. Lönenämnden har funnit sig kunna lämna detta förslag utan erinran, även om den löneförbättring, som tillkomme föreståndare, kunde synas väl hög, särskilt i slutlöneläget. Statskontoret har, utan att motsätta sig förslaget om en differentiering av lönerna i och för sig, ansett sig böra påyrka en viss reduktion av grundlönerna såväl vid vinterkurs om 125 arbetsdagar som vid sådan kurs av minst 150 arbetsdagens varaktighet, på det sätt att de av lantbruksstyrelsen föreslagna lönerna vid kurs om 125 arbetsdagar borde bilda underlag för lönesättningen vid den längre kursen samt lönebeloppen vid 125-dagarskursen reduceras med 150 kronor för föreståndare och med 120 kronor i fråga om ämneslärare. För egen del hyser jag den uppfattningen, att lantbruksstyrelsens förslag på förevarande punkt är ägnat att giva ett skäligt resultat. Jag kan fördenskull ej ansluta mig till statskontorets ändringsyrkande. Anmärkas må i detta sammanhang, att chefen för ecklesiastik-

departementet vid anmälan av frågan om lönereglering vid folkhögskolorna funnit sig kunna godtaga ett av skolöverstyrelsen framlagt förslag om införande av särskilt lönetillägg för fast anställd ämneslärare med 24 veckors lästid, innebärande att lönen för kurs av dylik varaktighet bestämmes att med $\frac{7}{21}$ överstiga lönen för kurs om 21 veckor.»

De löneförbättringar i förhållande till nu utgående lönebelopp för föreståndare och föreståndarinnor samt ämneslärare och ämneslärarinnor vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna, som lantbruksstyrelsens förslag avser, framgå av sammanställningen i departementschefens förestående yttrande. Ökningen i lönerna för ifrågavarande fast anställda personal har i princip anknutits till den föreslagna löneförbättringen för motsvarande personal vid folkhögskolorna. Liksom departementschefen finner sig utskottet böra biträda denna ståndpunkt. Den härpå grundade avvägningen av löneförbättringarna synes utskottet tillfredsställande.

Utskottet.

Vad angår förslaget om beredande av förhöjd avlöning åt föreståndare och ämneslärare vid lantmannaskola med vinterkurs om minst 150 arbetsdagar har utskottet redan i det föregående givit sin anslutning till detsamma i princip. Beträffande löneförhöjningens storlek innebär lantbruksstyrelsens, av departementschefen tillstyrkta förslag att förhöjningen, beräknad på grundval av ett minimikurstiden överskjutande dagantal av 25, sättes i direkt relation till skillnaden mellan lönerna för å ena sidan befattningshavare vid lantmannaskola med vinterkurs om 125 arbetsdagar och å andra sidan befattningshavare vid sådan skola med vinterkurs och fortsättningskurs om tillhopa ($125 + 110 =$) 235 arbetsdagar. Löneförbättringen skulle med andra ord bestämmas att motsvara $\frac{25}{110}$ av nämnda löneskillnad. Jämväl på förevärande punkt vill utskottet ansluta sig till förslaget.

Extra ordinarie ämneslärare och ämneslärarinnor.

Beträffande förslaget och yttrandena hänvisas till propositionen sid. 26—28.

Departementschefens anförande:

»Såsom lantbruksstyrelsen framhållit, torde det icke minst med hänsyn till rekryteringen av den extra ordinarie lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna vara ofrånkomligt, att denna personal kommer i åtnjutande av en relativt betydande löneförbättring. Såväl statskontoret som allmänna lönenämnden ha emellertid funnit den av lantbruksstyrelsen ifrågasatta löneförbättringen vara väl hög. Även jag hyser den uppfattningen, att en viss beskärning av lantbruksstyrelsens förslag är motiverad och jämväl möjlig att genomföra utan risk för uppkommande rekryteringssvårigheter eller olägenheter i övrigt. Vid prövning av olika utvägar för åstadkommandet av en lämplig löneavvägning för den extra ordinarie personalen vid lantbruksundervisningsanstalterna har jag funnit allmänna lönenämndens förslag härutinnan innebära en godtagbar lösning, varför jag tillstyrker detsamma.»

Utskottet.

Enighet synes råda därom att behovet av förbättrade löner gör sig starkast gällande beträffande de icke fast anställda befattningshavarna vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna. Såsom lantbruksstyrelsen framhållit, torde det sålunda icke minst med hänsyn till rekryteringen av den extra ordinarie personalen vare ofrånkomligt att denna personal beredes en relativt betydande löneförbättring. Emellertid har departementschefen liksom statskontoret och allmänna lönenämnden funnit den av lantbruksstyrelsen ifrågasatta löneförbättringen vara väl hög samt tillstyrkt lönenämndens förslag härutinnan såsom innebärande en godtagbar lösning.

Den sålunda förordade lönesättningen framgår av följande sammanställning:

	Av departementschefen (lönenämnden) föreslagen avlöning				Löneförbättring enligt lantbruksstyrelsens förslag ¹	
	Grundlön	Ålders- tillägg	Löneförbättring ¹		i begyn- nelselöne- läget	i slut- löne- läget
			i begyn- nelselöne- läget	i slut- löneläget		
Lantbruksskola eller lantmannaskola med helårskurs, vinterkurs och fortsättningskurs eller längre kurs	4,000	2 à 240	625	1,177	855	1,545
Lantmannaskola med vinterkurs om 125 läsdagar	3,100	2 à 240	544	1,096	705	1,395
Lantmannaskola med vinterkurs om 150 läsdagar	3,300	2 à 240	774	1,326	967	1,657
Lanthushållsskola med årskurs eller två halvårskurser	2,600	2 à 150	526	871	641	1,055
Lanthushållsskola med halvårskurs	1,600	2 à 150	300	645	309	723

I de föreliggande motionerna har hemställts att lantbruksstyrelsens förslag beträffande lönerna för ämneslärarna vid lantbruks- och lantmannaskolorna måtte genomföras. Ehuru utskottet delar uppfattningen att ifrågavarande lärarpersonal bör komma i åtnjutande av en jämförelsevis betydande förbättring i löneavseende, synes det likväl utskottet vara tillfyllest med vad departementschefen i sådant syfte tillstyrkt. Utskottet kan sålunda icke biträda motionärernas ändringsyrkande.

Arvoden till speciallärare.

Förslaget härom återfinnes i propositionen sid. 29.

Departementschefen har icke funnit anledning till erinran mot lantbruksstyrelsens förslag, innebärande att statsbidraget till ersättning åt speciallärare i fortsättningen beräknas efter en högsta ersättning av 10 kronor per undervisningstimme i ett för allt.

¹ Frånsett kristillägg.

Jämväl utskottet biträder lantbruksstyrelsens förslag på denna punkt. Påpekas må att förslaget med hänsyn till dyrtidstilläggets bortfallande i nuvarande läge icke innebär någon höjning av timlönen.

Utskottet.

Vissa med löneregleringen sammanhängande frågor.

Dessa frågor behandlas i propositionen sid. 29—33.

Departementschefen har i detta sammanhang anfört och föreslagit följande:

»På sätt lantbruksstyrelsen föreslagit finner jag mig böra förorda, att löneregleringen skall träda i kraft den 1 november 1942.

Lantbruksstyrelsens förslag om en differentiering av bostadsförmånen för extra ordinarie ämneslärare alltefter det befattningshavaren har eget hushåll eller ej, finner jag mig böra tillstyrka. Däremot torde något praktiskt behov av en differentiering av bostadsförmånen beträffande de kvinnliga lärarna vid lanthushållsskolorna knappast föreligga.

I samband med löneregleringen bör såsom lantbruksstyrelsen föreslagit en justering äga rum av de värden, som i avlöningsförfattningen finnas angivna för den lägsta kontanta ersättning, som huvudmannen har att erlægga, när naturaförmåner icke tillhandahållas därtill berättigad befattningshavare. Emellertid torde de av lantbruksstyrelsen ifrågasatta ersättningsbeloppen böra anpassas efter de värden, som äro avsedda att gälla vid folkhögskolorna. Chefen för ecklesiastikdepartementet har i detta hänseende förordat fastställande av följande belopp, nämligen för föreståndare 1,200 kronor, för fast anställd ämneslärare med eget hushåll 900 kronor, för annan sådan lärare 500 kronor, för extra ordinarie ämneslärare med eget hushåll 500 kronor och för extra ordinarie lärare, som icke har eget hushåll, 300 kronor. I anslutning härtill vill jag förorda, att följande ersättningsbelopp fastställas att i förekommande fall utgå till befattningshavare vid lantbruksundervisningsanstalterna, nämligen till föreståndare vid lantbruks- eller lantmannaskola 1,200 kronor, till ämneslärare med eget hushåll vid lantbruks- eller lantmannaskola 900 kronor, till annan sådan lärare 500 kronor, till extra ordinarie lärare med eget hushåll vid lantbruks- eller lantmannaskola 500 kronor, till annan sådan lärare 300 kronor, till föreståndarinna vid lanthushållsskola 500 kronor, till ämneslärarinna vid lanthushållsskola 300 kronor samt till extra ordinarie ämneslärarinna vid lanthushållsskola 300 kronor, därest hon innehar helårsanställning, och eljest 200 kronor.

Lantbruksstyrelsens förslag om införande av rätt för kvinnlig befattningshavare att uppbära viss del av avlöningsförmånerna vid tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd finner jag mig böra tillstyrka.

Såsom lantbruksstyrelsen förutsatt, böra befattningshavarna övergångsvis medgivas åtnjuta barntillägg. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de föreskrifter i övrigt, som erfordras för genomförande av den tilltänkta löneregleringen.»

Enär läsår vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna i regel räknas från och med den 1 november, synes det utskottet lämpligt att lö-

Utskottet.

nereregleringen, såsom föreslagits i propositionen, träder i kraft den 1 november 1942.

Enligt hittills gällande avlöningsförfattning åtnjuter lärarpersonalen vid ifrågavarande undervisningsanstalter fri bostad jämte erforderligt bränsle. Då en differentiering av bostadsförmånen redan finnes genomförd för ämneslärarna vid lantbruks- och lantmannaskolorna alltefter det befattningshavarna ha eget hushåll eller icke, torde nu denna differentiering, såsom departementschefen och lantbruksstyrelsen föreslagit, böra utsträckas till att gälla även de extra ordinarie ämneslärarna.

I avlöningsförfattningen stadgas vidare att huvudmannen skall erlägga kontant ersättning för det fall att bostad in natura icke tillhandahålles där till berättigad befattningshavare. I samband med lönereregleringen har en omprövning ägt rum av ifrågavarande ersättningsbelopp. Under beaktande av motsvarande ersättningar till lärarpersonalen vid folkhögskolorna har departementschefen ansett viss jämkning av de belopp, lantbruksstyrelsen föreslagit, böra ske. Vad departementschefen sålunda föreslagit finner utskottet innebära en lämplig bestämning av ersättningsbeloppen.

Utskottet har icke heller någon erinran att framställa mot förslagen om att befattningshavarna medgivnas att övergångsvis åtnjuta barntillägg samt om införande av rätt för kvinnlig befattningshavare att uppbära viss del av avlöningsförmånerna vid tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd.

III. Förslag till statsbidragsreglering.

Redogörelse för gällande bestämmelser och lantbruksstyrelsens förslag jämte avgivna yttranden lämnas i propositionen sid. 34—36.

Departementschefen har anfört och föreslagit följande:

»Statsbidragen till avlöande av lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna äro för närvarande avpassade så, att de täcka samtliga kostnader för de kontanta minimigrundlönerna. Lantbruksstyrelsen har utgått från, att denna princip alltjämt bör följas. Därjämte har styrelsen förordat, att kostnaderna för dyrtidstillägg å lönerna — vilka kostnader för närvarande lika fördelas mellan staten och vederbörande huvudmän — i sin helhet överflyttas å statsverket. Statskontoret har ansett en dylik överföring av kostnader från huvudmännen till statsverket icke vara försvarlig i nuvarande läge samt uttalat sig för att jämväl i fortsättningen skolornas huvudmän i princip böra bidra till så stor del av de kontant utgående lärarlönerna, som motsvarar deras nuvarande andel i kostnaderna för de rörliga löneförmånerna. I enlighet härmed borde enligt ämbetsverkets mening statsbidraget till avlöningar i princip så avvägas, att detsamma endast komme att täcka huvudmännens kostnader för minimilönerna, minskade med den del av sagda kostnader, som vore att hänföra till den i lönerna inarbetade delen av dyrtidstillägget, vilken tidigare bestritts av huvudmännen. Enär emellertid ämbetsverket ej velat föreslå något avsteg från den i gällande statsbidragsbestämmelser uppehållna principen, att statsbidrag till avlöningar utgår för bestridande av hela kostnaden för den kontanta minimi-

lönen, har i stället den utvägen ansetts böra väljas, att grundbidragen till skolornas driftkostnader minskas i lämplig omfattning.

För egen del finner jag mig i likhet med statskontoret ej kunna tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag, att i samband med den nu förestående löneregleringen kostnaderna för de rörliga avlöningsförmånerna i sin helhet skulle överföras å statsverket. En dylik utgiftsförskjutning till nackdel för statsverket synes mig icke av förhållandena påkallad eller i nuvarande läge tillräddig. Då ett genomförande av den ifrågasatta löneregleringen under alla förhållanden kommer att medföra en ökad utgiftsbelastning för statsverket, svarande mot kostnaderna för den reella förbättringen av grundlönerna, synes det motiverat, att huvudmännen jämväl i fortsättningen få bidra till i princip så stor del av de kontant utgående förmånerna, som motsvarar deras nuvarande andel i kostnaderna för de rörliga avlöningsförmånerna. Enahanda grundsats har kommit till uttryck i det förslag till löne- och statsbidragsreglering vid folkhögskolorna, som denna dag anmälts av chefen för ecklesiastikdepartementet. Med utgångspunkt från huvudmännens nuvarande kostnader för dyrtidstillägg och kristillägg — uppskattningsvis utgörande (200,000 + 75,000 =) 275,000 kronor — synes en i princip rättvis fördelning mellan staten och huvudmännen av kostnaderna för de nya rörliga löneförmånerna — varav för rörligt tillägg kan beräknas ett belopp av i runt tal 200,000 kronor och för kristillägg 180,000 kronor — kunna ernås på det sätt, att statens andel i dessa kostnader bestämmes till en tredjedel, under det att två tredjedelar av kostnaderna — vid nuvarande indexläge uppgående till i runt tal 255,000 kronor — förutsätts gäldade av huvudmännen.

Jag finner det ej påkallat, att såsom allmänna lönenämnden ifrågasatt genomförandet av löneregleringen skulle kombineras med ett förbud för huvudmännen att utgiva lönetillägg utöver stadgad minimilön.»

Såsom departementschefen erinrat, äro statsbidragen till avlöande av lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsantalerna för närvarande avpassade så att de täcka samtliga kostnader för de kontanta minimigrundlönerna. Denna princip anses alltjämt böra följas.

Utskottet.

Meningarna dela sig däremot, när det gäller frågan om vem som i fortsättningen skall bära kostnaderna för de rörliga avlöningsförmånerna, vilka kostnader för närvarande lika fördelas mellan staten och vederbörande huvudmän för skolorna. Medan lantbruksstyrelsen föreslagit att ifrågavarande kostnader i sin helhet överflyttas på statsverket, har departementschefen i anslutning till vad statskontoret anfört ansett, att huvudmännen jämväl i fortsättningen böra bidra till i princip så stor del av de kontant utgående förmånerna som motsvarar deras nuvarande andel i kostnaderna för dyrtidstillägg och kristillägg. En i princip rättvis fördelning mellan staten och huvudmännen för de nya rörliga löneförmånerna — rörligt tillägg och kristillägg — synes departementschefen kunna ernås på det sätt att statens andel i dessa kostnader bestämmes till en tredjedel, under det att två tredjedelar av kostnaderna förutsätts gäldade av huvudmännen.

Till lantbruksstyrelsens sistberörda förslag ha motionärerna anslutit sig.

varvid de anfört bland annat att det stora flertalet av huvudmännen — hushållningssällskap, föreningar eller stiftelser — av ekonomiska skäl kan förutses icke mäktiga att betala dem åvilande andelar i kostnaderna för rörligt tillägg och kristillägg. Liksom hittills skulle i så fall lärarpersonalen vid åtskilliga skolor gå miste om en icke oväsentlig del av beräknade inkomster och strävandet efter ett enhetligt lönesystem för ifrågavarande lärarkategorier därmed bli omöjliggjort. Vidare ha motionärerna erinrat hurusom principen att staten påtager sig kostnaden för samtliga kontanta löneförmåner kommit till uttryck vid de senaste löneredningarna för icke-statlig lärarpersonal.

När utskottet bedömt de olika synpunkterna på förevarande spörsmål, har utskottet icke kunnat undgå att i likhet med motionärerna finna övervägande skäl tala för den lösning, lantbruksstyrelsen föreslagit. Härtill kommer att statsutskottet, enligt vad utskottet under hand inhämtat, vid behandlingen av propositionen om löneredning vid folkhögskolorna — där kostnaderna för de rörliga löneförmånerna föreslagits skola lika delas mellan staten och huvudmännen — ansett sig böra tillstyrka att staten åtager sig hela kostnaden för ifrågavarande löneförmåner. Enligt jordbruksutskottets mening torde i varje fall tillräcklig anledning saknas att i förevarande hänseende tillämpa olika grundsatser för å ena sidan lantbruksundervisningsanstalterna och å andra sidan folkhögskolorna. Utskottet anser sig sålunda böra intaga den ståndpunkten att kostnaderna för rörligt tillägg eller kristillägg böra i sin helhet bestridas av staten.

IV. Kostnadsberäkningar för budgetåret 1942/43.

Anslaget till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmannas- och lanthushållsskolor: Avlöningar är för innevarande budgetår uppfört med 1,195,600 kronor. I avbidan på särskild proposition i ämnet har, såsom inledningsvis anförts, anslaget i årets statsverksproposition upptagits med ett beräknat belopp av 1,241,400 kronor. Skillnaden är i huvudsak beroende på utökningen av vissa kurser m. m.

Kostnaderna för den av lantbruksstyrelsen föreslagna löneredningen framgår av nedanstående inom styrelsen uppgjorda sammanställning:

	Grundlöner kronor	Ålders- tillägg kronor	Special- lärare kronor	Dyr- tids- tillägg kronor	Prov- avlö- nings- förbättr. kronor	Rörligt tillägg kronor	Vikari- ats- sätt- ning kronor	Arvoden till se- mester- vikarier kronor	Summa kronor
Lantbruksskolor.	103,680	11,520	2,720	—	—	17,280	1,000	—	136,200
Lantmannaskolor	540,068	106,860	25,211	—	—	113,433	3,000	—	888,572
Lanthushållssko- lor	405,432	60,500	12,105	—	—	69,869	3,000	6,000	556,906
Summa kronor	1,149,180	178,880	40,036	—	—	200,582	7,000	6,000	1,581,678
I 1942 års stats- verksproposition beräknat avlö- ningsanslag	764,000	143,150	28,255	205,789	87,265	—	7,000	6,000	1,241,459

I förestående sammanställning har hänsyn ej tagits till kostnaderna för kristillägg. Statens andel i kostnaderna för kristillägget torde för närvarande kunna uppskattas till 75,000 kronor. Därest i lantbruksstyrelsens förslag medtagits kostnaderna för kristillägg, skulle dessa kostnader ha slutat å belopp av omkring 160,000 eller, vid nuvarande indexläge, 180,000 kronor.

Departementschefen har rörande kostnadsberäkningarna anfört följande:

»I jämförelse med nuvarande kostnader innebär lantbruksstyrelsens förslag en merutgift av i runt tal 340,000 kronor per år eller, därest kostnaderna för kristillägg medräknas, av $(340,000 + [180,000 - 75,000 =]) 105,000 =$ 445,000 kronor. Vid bifall till vad jag i det föregående förordat torde emellertid kostnadsökningen för lönerogleringens genomförande komma att stanna vid omkring $(445,000 - \frac{2}{3} \times 200,000 - \frac{2}{3} \times 180,000 =)$ 190,000 kronor per år. Anslaget till avlöningar, vari ej ingå kostnader för kristillägg, torde komma att belastas med i runt tal 1,450,000 kronor för helt budgetår. Då lönerogleringen enligt vad jag tillstyrkt skulle träda i kraft först den 1 november 1942, synes förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med i runt tal 1,350,000 kronor, vilket innebär en anslagshöjning med 154,400 kronor. Från anslaget böra jämväl gäldas kostnaderna för övergångsvis utgående barntillägg. Liksom hittills torde kostnaderna för kristillägg åt ifrågavarande personal böra bestridas från nionde huvudtitelns allmänna anslag till kristillägg.»

Enligt Kungl. Maj:ts proposition beräknas för statsverket uppkomma en årlig kostnadsökning av omkring 190,000 kronor för lönerogleringens genomförande eller en anslagsbelastning för avlöningar, exklusive kristillägg, av i runt tal 1,450,000 kronor för helt budgetår. Med hänsyn till att lönerogleringen skall träda i kraft först den 1 november 1942 har emellertid anslaget för nästa budgetår uppförts med ett till 1,350,000 kronor nedräknat belopp. I anledning av vad utskottet i det föregående föreslagit beträffande gäldandet av kostnaderna för de rörliga löneförmånerna torde merutgiften per år stiga med $(\frac{2}{3} \times 200,000 + \frac{2}{3} \times 180,000 =)$ 255,000 kronor till 445,000 kronor eller till det belopp, lantbruksstyrelsen angivit. Förevarande anslag torde därigenom för helt budgetår komma att belastas med ytterligare 135,000 kronor eller 1,585,000 kronor och för nästa budgetår böra uppräknas med ett belopp av 125,000 kronor till 1,475,000 kronor.

Kostnaderna för kristillägg åt ifrågavarande lärarpersonal, vilka liksom hittills torde böra bestridas från nionde huvudtitelns allmänna anslag till kristillägg, synas av nyssberörda anledning komma att för nästa budgetår öka med i runt tal 100,000 kronor. Anslaget för ändamålet torde följaktligen böra höjas med samma belopp.

Utskottet.

V. Vissa med löneregleringen sammanhängande anslagsfrågor.

I förevarande sammanhang har departementschefen till behandling upptagit frågan om medelanvisning till *dels* lantbruksskolan vid Ultuna.

1. Understöd åt lantbruksskolan vid Ultuna.

För innevarande budgetår är till Understöd åt lantbruksskolan vid Ultuna anvisat ett förslagsanslag av 31,900 kronor, därav till grundlöner 20,000 kronor, till ålderslägg 4,500 kronor, till provisorisk avlösningsförbättring 2,000 kronor samt till dyrtidstillägg 5,400 kronor.

Under punkten 38 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har för ifrågasvarande ändamål äskats ett förslagsanslag av 31,900 kronor.

Departementschefen har anfört och föreslagit följande:

»I avvaktan på den inom lantbruksstyrelsen pågående utredningen om den högre undervisningen på lantbruksskolorna synes en provisorisk löne-reglering i likhet med vad i det föregående föreslagits för de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalternas lärarpersonal böra komma till stånd för lärarinnepersonalen vid lantbruksskolan vid Ultuna. Vid avvägningen av lönebeloppen för berörda lärarinnepersonal synas de principer, som föreslagits för de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna böra tillämpas. I enlighet härmed bör föreståndarinnans grundlön beräknas till 5,580 kronor, grundlönen för en var av två lärarinnor till 4,200 kronor och för en var av fyra lärarinnor till 3,480 kronor. Grundanslaget torde sålunda för nästa budgetår böra beräknas till 27,900 kronor mot 20,000 kronor för innevarande budgetår.

Antalet ålderslägg synes böra ökas från 2 till 3 för föreståndarinnan och från 3 till 4 i fråga om de fast anställda lärarinorna. Åldersläggens storlek synes i likhet med vad som föreslagits för lantbruksskolorna böra bibehållas vid ett belopp av 300 kronor. Till ålderslägg torde för budgetåret 1942/43 böra beräknas ett belopp av 5,700 kronor mot 4,500 kronor för innevarande budgetår.

För löpande budgetår har beräknats ett belopp av omkring 5,400 kronor till dyrtidstillägg enligt nu gällande grunder. I de i det föregående föreslagna grundlönerna har inräknats så stor del av nu utgående dyrtidstillägg, att det å de nya lönebeloppen utgående tillägget bör kunna anpassas efter reglerna för det statliga rörliga tillägget. I de fasta lönerna har vidare inarbetats den nu utgående provisoriska avlösningsförbättringen. Det rörliga tillägget föreslås skola utgå enligt de för lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna föreslagna grunderna och kan för budgetåret 1942/43 beräknas uppgå till ett belopp av 1,680 kronor.

Sammanlagda anslagsbehovet för nästa budgetår skulle sålunda komma att uppgå till (27,900 + 5,700 + 1,680 =) i runt tal 35,300 kronor, vartill kommer kristillägg enligt de grunder, som föreslagits för de statsunderstödda

lantbruksundervisningsanstalterna. Liksom hittills torde kristillägget böra utgå från nionde huvudtitelns allmänna anslag till dylikt tillägg.

I anledning av vad i det föregående anförts torde en höjning av det under punkten 38 i nionde huvudtiteln upptagna förslagsanslaget till Understöd åt lantbrukshållningsseminariet å Rimforsa böra ske med 3,400 kronor eller från 31,900 kronor till 35,300 kronor.»

Kungl. Maj:ts förslag rörande provisorisk lönereglering för lärarinnepersonalen vid lantbrukshållningsseminariet å Rimforsa föranleder ingen annan utskottets erinran än att — liksom beträffande de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalternas lärarpersonal — staten bör gälda hela kostnaderna för de rörliga löneförmånerna. Kostnaden för det rörliga tillägget torde i enlighet härmed böra beräknas öka med i runt tal ($2 \times 1,680 =$) 3,300 kronor till ett belopp av 4,980 kronor. Avlöningsanslaget torde följaktligen böra höjas med enahanda belopp till 38,600 kronor.

Ehuru vad utskottet här tillstyrkt medför att jämväl statsverkets belastning av kostnaden för kristillägg kommer att något öka, torde detta icke behöva påverka anslagsberäkningen under nionde huvudtiteln för sådant tillägg.

2. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna.

Under förevarande rubrik är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 17,800 kronor.

Under punkten 39 i nionde huvudtiteln av innevarande års stasverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels godkänna stat för lantbruksskolan vid Ultuna dels ock till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 19,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anført och föreslagit följande:

»Med hänsyn till att personalen vid lantbruksskolan vid Ultuna hittills i avlöningshänseende likställts med personalen vid de statsunderstödda lantbruksskolorna, synes det motiverat, att förstnämnda personal även i fortsättningen i lönehänseende jämställes med motsvarande lärarpersonal vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna. Föreståndarens arvode bör sålunda beräknas till 7,560 kronor, förste lärarens till 5,520 kronor och andre lärarens till 3,100 kronor, varjämte ålderstillägg samt övergångsvis utgående barntillägg böra tillkomma befattningshavarna enligt för statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalter föreslagna normer. Rörligt tillägg och kristillägg torde böra beräknas enligt samma grunder som gälla för statliga befattningshavare.

Med beaktande såväl av det nu anförda som av vad i årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 39, förordats, torde staten för ifrågavarande lantbruksskola böra, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, erhålla följande utseende:

Stat.

A v l ö n i n g a r.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl.

Maj:t:

a) Grundbelopp	kronor	16,680	
b) Arvodsförhöjningar, <i>förslagsvis</i>	»	500	
c) Vikariatsersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	320	kronor 17,500
<hr/>			
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	2,350	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2,600	
4. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	»	100	
<hr/>			
	Summa kronor	22,550	

O m k o s t n a d e r.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	400
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	6,300
3. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	27,600
<hr/>		
	Summa kronor	34,300

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Elevavgifter, 10 elever à 300 kronor	kronor	3,000
Ersättning från Ultuna egendom för dagsverken	»	28,350
<hr/>		
	Summa kronor	31,350

S a m m a n d r a g.

Utgifter:

Avlöningar	kronor	22,550
Omkostnader	»	34,300
<hr/>		
Särskilda uppbördsmedel	»	31,350
<hr/>		
	Nettoutgift kronor	25,500.

Anslaget till lantbruksskolan skulle således för nästkommande budgetår behöva uppföras med 25,500 kronor, innebärande en höjning av det under punkten 39 i nionde huvudtiteln upptagna anslaget med 6,500 kronor.»

Utskottet.

Såsom departementschefen anför, synes konsekvensen bjuda att lärarpersonalen vid lantbruksskolan vid Ultuna även i fortsättningen i lönehänseende jämställas med motsvarande personal vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna. Utskottet biträder vad Kungl. Maj:t i sådant syfte föreslagit.

VI. Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad utskottet i de skilda avdelningarna ovan anført får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande proposition samt de likalydande motionerna I: 277 och II: 404 må

I. a. godkänna av utskottet i det föregående angivna grunder för avlöning åt lärarpersonal vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna samt för statsbidrag till ifrågavarande anstalter;

b. till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lantushållsskolor: Avlöningar* för budgetåret 1942/43 under nionde huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* av 1,475,000 kronor;

II. till *Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa* för budgetåret 1942/43 under nionde huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* av 38,600 kronor;

III. a. godkänna följande stat för lantbruksskolan vid Ul-tuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a) Grundbelopp	..... kronor	16,680
b) Arvodesförhöjningar, <i>förslagsvis</i>	..... »	500
c) Vikariatsersättningar, <i>förslagsvis</i>	..... »	320 kronor
		17,500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	..... »	2,350
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	..... »	2,600
4. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	..... »	100
		<hr/>
	Summa kronor	22,550

Omkostnader.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	..... kronor	400
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	..... »	6,300
3. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	..... »	27,600
		<hr/>
	Summa kronor	34,300

Jordbruksutskottets utlåtande Nr 57.

Särskilda uppbördsmedel.

Elevavgifter, 10 elever à 300 kronor	kronor	3,000
Ersättning från Ultuna egendom för dags- verken	»	28,350
	Summa kronor	31,350

S a m m a n d r a g.

Utgifter:

Avlöningar	kronor	22,550
Omkostnader	»	34,300
Särskilda uppbördsmedel	»	31,350
	Nettoutgift kronor	25,500;

b. till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna* för budgetåret 1942/43 under nionde huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* av 25,500 kronor.

Stockholm den 18 juni 1942.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 56.